

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scriptvrae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

CAPVT IIII.

Videamus iam, quale sit. quod ait Calvinus, videri sibi se-
 cundum hanc interpretationem, tres illas functiones, Apo-
 stolorum scilicet, Prophetarum, & Euangelistarum, non
 ideo in Ecclesia institutas fuisse, vt perpetue forent, sed
 ad id modo tempus, quo erigendae erant ecclesiae, vbi nullae antea
 fuerat. At hoc perpetuo futurum erat, vt ecclesia erigenda essent, vbi nulla ante
 fuissent. Quid enim aliud nunc fieri audimus in India? aut quid aliud futurum
 esse speramus secundum verbum Domini, qui dixit, & predicabitur hoc euan-
 gelium regni in vniuerso orbe, & tunc veniet consummatio? & in Euangelio
 Ioannis, & alias, inquit, oves habeo, quae non sunt ex hoc ouili; & illas oportet
 me adducere, & vocem meam audient; & fiet vnus ouile, et vnus pastor. Qui hoc
 dixit, nonne dixit ecclesias erigendas esse, vbi antea non fuissent? illa igitur fun-
 ctiones, vt Caluini verbo vtar, sic in ecclesia instituta fuerunt, vt perpetue forent,
 & non ad tempus; quia non ad tempus ecclesiae erigenda erant, vbi nullae antea
 fuissent, sed perpetuo, id est, quandiu Euangelium predicandum erat. Deinde
 cum fuerit propositum Apostolo docere, varia esse in ecclesia charismata à Chri-
 sto data, & te hoc habere, & alium aliud; neminemque debere propter charisma,
 quod acceperit, in alium se efferre, qui non acceperit, quia non ab ipso effectum
 sit, vt habeat, sed à Deo: Si aliqua charismata ex istis ab Apostolo enumeratis,
 vt Apostoli, Prophetae, & Euangelistae, non perpetuo futura erant in ecclesia, sed
 ad tempus, quorsum cum perpetuis coniunxisset, & comparasset? eodem enim
 modo dixit, nunquid omnes Apostoli? nunquid omnes Prophetae? sicut dixit,
 nunquid omnes doctores? quis non intelligit praeter Calvinum, et qui eum sequi
 vult, vt docet hic Apostolus, alios in ecclesia esse doctores, & alios non; eos scili-
 cet esse, quibus datum est hoc charisma per ordinationem; non enim licet omni-
 bus docere, sed ijs, qui ad docendum vocati sunt; similiter docere, alios esse Apo-
 stolos, alios non; item alios esse Prophetas, alios non? Hic verò inquirere Calui-
 num oportebat, qui essent nunc in ecclesia vice Apostolorum, & qui vice Pro-
 phetarum, id est, qui essent successores illorum, quod facile erat illi scire, si ad
 consuetudinem ecclesiae Dei, quae aliunde, quam ex traditione Apostolica profi-
 cisci non potuit, respexisset. Vidisset. n. in ea episcopos, qui sunt maiores pastores,
 & doctores, quam presbyteri, id est, qui habent charisma maioris potestatis, &
 alios maiores adhuc pastores, & doctores, quam sint episcopi, eos scilicet, qui
 praesunt episcopis per prouincias. Verum Calvinus maluit sequi iudicium suum,
 quam ecclesiae consuetudinem Apostolicam. sic enim loquitur Calvinus in illo
 cap. 3. quod inscripsit de ecclesia doctoribus, & ministris, eorum electione, &
 officio

officio

Quomodo
 verbo Dei
 repugnet
 tradit Cal-
 uinus mini-
 stria Apo-
 stolorum,
 Prophetarum
 & Euangeli-
 starum, quae
 functiones
 vocat, ad tē-
 pus fuisse
 instituta.

Quomodo
 planè Apo-
 stolus in lo-
 co epist. ad
 Cor. docue-
 rit esse quos-
 dam loco
 apostolorum,
 & semper
 futuros; &
 quosdā lo-
 co Prophe-
 tarum, quos
 Deus secun-
 do posuit in
 ecclesia, &c.
 Quomodo
 facile potu-
 isset Calui-
 nus intelli-
 gere, qui es-
 sent in modo
 successores
 apostolorum,
 & qui Pro-
 phetarum, si
 ad ecclesiae
 Catholicae
 consuetudinē
 respexisset.

Quomodo officio, nisi enim me fallit iudicium; & secundum hanc interpretationem, qua
Caluinus mihi & verbis, & sententia Pauli consentanea videtur, & alias dubitanter for
Antonij do tassus. Paulus verò, ut peregrinas et aduentitias cōsuetudines vno verbo explode
stor suis ver ret, & condemnaret, nos, inquit, talem consuetudinem non habemus, nec eccle-
bis declarat sia Dei, Ecclesia ergo diaboli est, & non Dei ecclesia, quam Caluinus instituit,
iudiciū suū & quam Lutherus informauit, qua consuetudinem, quam omnes ecclesia Dei
tātum secu- habent, & ecclesia patrum & maiorum vestrorum ab initio sua fidei habue-
rum in ijs, runt, eiecit. Sed reuertamur iam ad cauillationes tuas, sic enim ait, Nolim
quæ de mi- autem prætermittere, quàm parum sibi constet Turrianus, dum
nistris Ec- vocat Titum Archiepiscopum Cretensem. Nam ex eo sequeretur,
clesiæ scri- ordinationes à solis Archiepiscopis esse faciendas, contra senten-
psit, sic em, tiam ipsius Turriani. Hac est alia cauillatio, quam venatus es in nomine
loquitur, Archiepiscopi. Faciam hic, quod Athanasius iudicabat faciendum esse cum A-
nisi me iudi- rianis, nō esse cum eis de vocabulo Homousij disceptandum, qui rem Homousij
cium fallit, concederent, & vocabulum reijcerent. Si Titus præerat insula, in qua plures
& fortassis, Episcopi per ciuitates ordinandi erant, sicut Apost. ei præceperat, erat igitur
& secundum Titus primus Episcopus, quem nunc vocamus Archiepiscopū, vel Metropolita-
hanc inter- num, qui reliquis episcopis illius insula præerat. Concede primum, & non disce-
pretationē, ptemus de nomine archiepiscopi. Quod autem adiunxisti, sequi inde ordi-
quæ mihi nationes à solis Archiepiscopis esse faciendas, contra sententiam
videtur, &c. Turriani, ex parte prophetasti, nō intelligens quid diceres. Ita decreuit Syn-
Ecclesia à **odus Nicena, cuius quanta sit auctoritas non ignoras, cap. 4. ut ab omnibus**
Caluino in- **episcopis prouincia, si fieri potest, consituetur & ordinetur episcopus, sin verò**
stituta, & **difficile fuerit ut omnes conueniant in vnum locum, tres saltem conueniant.**
Ecclesia à **hoc etiam sancitum est canone Apostolorum primo: adiunxit synodus, & cate-**
Luthero fir- **ri episcopi prouinciales assentiantur per literas. Et in extrema parte addidit**
mata quare **τὸ δὲ χρὸς τῶν γινόμενων διδοῦσαι καὶ ἐκδελαι ἐπαρχίας τῶν μητρο-**
non ecclesie **πολίτην. Sanxit synodus, ut sine auctoritate Archiepiscopi siue Metropolitanani**
Dei, sed dia- **non esset rata, & canonica ordinatio Episcopi. Et miror, cum sæpè in libello**
boli sint. **tuo dicas, discutere te nunc libros meos de hierarchicis ordinationibus, non ani-**
cauillatio **maduertisse quàm multos, & grauissimos, atq; antiquissimos testes huius rei**
Antonij in **citauit in margine libro priore cap. 7. testes dico canonem 1. Apostolorum, Cle-**
verbo Ar- **mentem lib. 8. cap. 4. Anacletum epist. 2. Synodum Nicenam can. 4. Synodum**
chiepiscopi. **Carth. cap. 13. Synodum Aur. cap. 4. Innocentium epist. 2. c. 1. Syritium epist.**
Canon Cō- **4. Zos. 1. cap. 1. Leonem epist. 4. & 66. Celestinum epist. 2. cap. 3. Gregor.**
cilij Niceni **epist. 8. Hac omnia dissimulasti, aut fortasse nō obseruasti. i nunc, & dic contra**
de ordina- **sententiam Turriani esse, quod ex eo intulisti, quod dixi Titum fuisse Archiepi-**
atione Epi- **scopum Creta. Addis præterea, nomina archiepiscopi, archipresby-**
scoporū **teri, &**
auctoritate
Metropoliti-
ciani.

teri, & archidiaconi non fuisse à principio, sed ea, inquis, longè postea hominum fastus, & ambitio inuexit. Quid insipientius dici potuit? *p'era sunt scrip'a veterum Ecclesiastica, & Synodorum antiqui canones his nominibus archiepiscopi, archidiaconi, & archipresbyteri. quid enim ad bonum ordinem accommodatus esse potuit, quàm, vt sicut inter Episcopos prouincia vnus est primus, sic esset inter diaconos vnus primus, quem Dionysius Aroopigita discipulus Pauli ἑκπρωτος vocat, id est, primarium, similiter in presbyteris vnus prapositus eis. Lege miser titulos, quos vocant, in de. re. ta. libus, de officio archipresbyteri, & archidiaconi, & dic postea, ex ambitione, & fastu hominum nata esse hæc nomina: at non nomina. sed officia istis nominibus subiecta, quibus vos careis, odisti. Quæ eo spectant, vt omnia in Ecclesia, honestè & ordine fiant, sicut Apostolus præcipit, & vt Episcopus in Ecclesia gubernatione adiuuetur.*

Rides postea Petrum Lombardum, qui in quarto sententiarum, inquis, differens de Archiepiscopis primatibus, & metropolitanis, horum, ait, discretio à Gentilibus introducta videtur, qui suos flamines alios simpliciter flamines, alios archiflamines, alios protoflamines appellabant. hæc ille sententiarum magister. Magister ridendus es, qui in margine tui libelli his verbis eundem Petrum Lombardum notasti verisimam Archiepiscoporum, & primatum etymologiam attulit Lombardus. Quæ hic etymologia allata est? videris non intelligere vocabulum etymologia, qui frequenter Græca misces. Noluit dicere Lombardus, nomen Archiepiscopi, aut nomen metropolitani, aut primatis à re Gentilium impositum esse. hoc enim ad rationem proprietatis vocabuli, in qua etymologia versatur, pertineret, si quidem vna natura verbi est, à qua re vocabulum impositum est, vt tradit M. Varro: at nomen Archiepiscopi à re Christianorum, & non Gentilium impositum est, ab eo scilicet, quod præest Episcopis prouincia sua, quorum est primus: & nomen metropolitani, ab eo quod præest ciuitati Metropoli prouincia sua. Primatis, ab eo, quod in capite prouinciarum prapositus est, & est illorum metropolitanorum primus. Non enim, quia Gentiles quosdam iudices, siue præfectos metropolitanos vocarent, & alios adhuc maiores primates, idcirco discretio nostrorum metropolitanorum, & primatum à Gentilibus introducta videtur: non magis quàm nomen sacerdotis à Gentilibus introductum videtur, quia Gentiles suos etiam vocabant sacerdotes, indignos alioqui illo nomine. Hoc igitur voluit dicere Lombardus, videri discretionem horum introductam ad similitudinem discretionis eorum, quos Gentiles vrbibus, & prouincijs præficiebant, quod melius, & maiore auctoritate ex epistola secunda Anaclæti discere potuisses, si libenter scri-

Quò nihil insipientius dici potuit, quàm nomina archiepiscopi, archipresbyteri, & archidiaconi à fastu, & ambitione profecta esse.

Quòd non vocabula ista, sed officia istis vocabulis subiecta Antonius & Proterostantes oderunt.

Quomodo magis ridendus sit Antonius, quàm magister sententiarum, quem ridet, & quæ non intellexit.

Quæ Ana-
cletus in
epist. 2. de
patriarchis,
sive prima-
tibus, & de
Metropoli-
tanis sive
archiepisco-
pis scripse-
rit secundum
descriptionem
provinciarum
in ciuitates,
& ciuitatum.
in provin-
cias, ante
aduentum
Christi pru-
dentissime
factam.

ter scripta veterum relegeres. Prouincia autem, inquit, multo ante Christi aduentum tempore diuise sunt maxima ex parte, & postea ab Apostolo, & beato Clemente predecessore nostro ipsa diuisio est renouata; & in capite prouinciarum, vbi dudum primates legis seculi erant, ac prima iudiciaria potestatis, ad quos qui per reliquas ciuitates commorabantur, quando eis necessitas erat, qui ad aulam imperatoris, vel regum confugere non poterant, vel quibus permissum non erat, confugiebant pro oppressionibus, vel iniurijs suis, ipsosq; appellabant, quoties opus erat, sicut in lege eorum preceptum erat, ipsis quoq; in ciuitatibus, vel locis nostros patriarchas, vel primates, qui vnam formam tenent, licet diuersa sint nomina, leges diuina & ecclesiastica poni & esse iusserunt, ad quos episcopi, si necesse esset, confugerent, & appellarent, & ipsi primatum nomine fruenterentur, & non alij. Reliquæ verò Metropolitanæ ciuitates, quæ minores iudices habebant, licet maiores comitibus essent, habent metropolitanos suos, qui prædictis iuste obedirent primatibus, sicut in legibus seculi olim ordinatum erat, qui non primatum, sed aut metropolitanorum aut Archiepiscoporum nomine fruenterentur, & licet singula Metropoles ciuitates, suas prouincias habeant, & suos Metropolitanos iudices habere debeant Episcopos, sicut prius metropolitanos iudices habebant seculares, primates tamen vt præfixum est, & tunc, & nunc habere iussa sunt, ad quos post sedem Apostolicam summa negotia conueniant, vt ibidem quibus necesse fuerit, releuentur, & iuste restituantur; & ij, qui iniuste opprimuntur, iuste reformentur, ac fulciantur: Episcoporumq; causa, & summorum negotiorum iudicia, salua Apostolica sedis auctoritate iustissime terminentur. Hac ab antiquis, hæc ab apostolis, hæc à sanctis patribus accepimus, vobisque, vt postulastis, rimanda, et futuris tenenda temporibus mittimus, & reliquis fratribus prædicanda, ac cunctis fidelibus tradenda mandamus; ne pastorum imperitia, qui sequuntur, deteriores fiant, dicente Domino per Prophetam, ipsi pastores ignorauerunt intelligentiam.

Quam accō-
modatè ad
naturam, &
ad rationē
gubernatio-
nis, & ad
cōcordiam
apostoli de-
scriptionem
provinciarum
in ciuitates,
& ciuitatū
in prouincias
à gentilibus
proportione
factam se-
cuti sint.

Hactenus S. Anacletus. Hac omnia odistis Lutherani, quæ vsq; in hodiernum diem durant, vigent, & seruantur, & vsque ad consummationem seculi vige-
bunt, sicut hactenus viguerunt, vt semper sint in Ecclesia Catholica primates, Archiepiscopi sive metropolitani, & episcopi. Si plura de his nosse volueris, lege que lib. 5. defensionis epist. Pontificum Apostolicorum scripsi, de tota hac descriptione à Gentilibus olim ante aduentum Christi prouinciarum in ciuitates, & ciuitatum in prouincias; & quam accōmodatè ad naturā, & ad rationē gubernationis; & ad concordiam S. Apostoli illam ipsam descriptionem à filijs huius seculi prudentissime factam secuti, distinctos gradus vnus alioqui ordinis Episcoporum ita disposuerunt, vt in illis olim primarijs ciuitatibus capitibus prouinciarum primates essent velut primi patres; in alijs veluti matribus ciuitati-
bus vnus

bus vnus

bus vniscuiusque prouincie alij tanquam illorum filij, qui essent veluti fratres maiores natu; infra quos essent in alijs ciuitatibus eiusdem prouincie alij Episcopi, tanquam minores fratres; ita vt qui essent in amplioribus ciuitatibus, ampliore[m] sollicitudinem susciperent, per quos ad vnam B. Petri sedem vniuersalis Ecclesie cura confluere[t], & nihil vsquam à suo capite dissideret, vt Iulius Pontifex scripsit, & post eum Leo Magnus: simul etiam, vt, qui scirent se quibusdam esse prepositos, vt idem Iulius ait, non molestè ferrent, aliquem sibi esse prelatum, sed obedientiam, quam exigerent, & ipsi dependerent scilicet patri patrum Pontifici Romano. sic enim futura erat omnium confors consensio, & glorificandus Deus per Dominum nostrum Iesum Christum, & sic erat constituenda, & conseruanda vnitas ecclesie, qua vt ab vno Petro inciperet, vt ait Cypria. auctoritate sua disposuit Dominus. Quid pulchrius hoc ordine cogitari potuit? Quid magis decorum? His omnibus caretis miseri, imò miserrimi, quia cum his bonis frueremini, ea abieciſtis, qui non potestis amplius dicere, Domine dilexi decorem domus tue. De flaminibus & archiflaminibus, hac enim nomina contra epistolam primam Clementis obiecerunt Molineus, & Magdeburg. illi respondit Remundus Rufus; his ego in eodem lib. s. lege si volueris, vt discas, qua ignoras, & desinas Petrum Lombardum irridere, quem per contemptum magistrum sententiarum vocas, non intelligens sic vocari, non quia ipse sententias dictauit, sed quia sententias patrum dogmaticas collegit, à quibus quia tu defecisti, odisti eum, qui in eis colligendis, & in 4. libros digerendis laborauit, quod boni potius consulendum est, & magis gratificandum, quam si quid minus rectè, aut appositè de suo quandoq[ue] addidit, reprehendendum.

Pergamus ad ea que sequuntur, sic enim ais: venio nunc ad alterum locum nobis obiectum: erant, inquit Lucas Act. 13. in ecclesia Antiochena quidam Prophetæ, & doctores. Quid hic Turrianus? Prophetas, inquit, vocat Episcopos, & doctores presbyteros. Lucas autem subiungit ordinationem Pauli, & Barnabæ, vt intelligamus eos ex presbyteris ordinatos esse Episcopos. tua ne hæc verba agnoscis Turriane? Paulum igitur præstantissimum illum Apostolum, à Deo, non ab hominibus, neque per homines vocatum, & iam tunc per multos annos Apostoli munere fungentem tu nouus Iesuita deturbas ex Apostolico gradu, vt eum in tuorum presbyterorum classem reijcias? Niger ergo, & Lucius, & Manachem, quorum meminit Lucas, erant Episcopi, Paulo superiores, & ipse Paulus erat tantum presbyter ordinarius Ecclesie Antiochenæ. Vt intelligant omnes te hic etiam cauillari, & conuictum esse, nihilq[ue] præter cauillationes meras habere ad respondendum, quæro à te, quare non re-

Quomodo vna omniū confors consensio constitucnda, & vnitas ecclesie conseruanda erat. Quomodo, Protestantes auctore Lutheri omnia, quæ ad decorè domus Domini pertinebant, abiecerunt. De flaminibus & archiflaminibus in epist. 1. Clementis. Quare Antonius magistrum sententiarum oderit.

Quomodo
in his, quæ
hic obiecit
Antonius,
nihil sibi ad
responden-
dum præter
meras cau-
laciones re-
liquit

Testimoniū
Caluini cō-
tra Antonij
patronum
Protestan-
tium.

Quōd patet
Antonius
nō potuisse
Paulum esse
Apostol &
presbyterū,
vt ex pres-
bytero post-
ea fieret epi-
scopus per
ordinatio-
nem, & quō-
hoc coargu-
atur.

Respondisti ad questionem, qua erat in eadem pagina, in qua de ordinatiōe Pauli, & Barnaba contra vestras vocationes differui? Sic enim scripsi. Quæro enim, quare noluit Deus satis esse, quod Paulum elegisset, vt Anania declarauit; & ipse idem Paulus in epistola ad Galatas testatus est? quare, inquam, noluit spiritus sanctus, vt sufficeret, quod non ab hominibus, neque per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum patrem factus esset Apostolus, sicut reliqui Apostoli, nisi per impositionem manuum Episcoporum, quos Deus in Ecclesia posuit ordinaretur? quod quidem in Apostolis non est factum, qui in die Pentecostes ab spiritu sancto ordinati sunt Episcopi, accipientes potestatem dandi alijs spiritum sanctum per impositionem manuum? cur nihil ad hanc questionem respondisti? ne verbum quidem, sed penitus dissimulasti, & quidem non incallide; quia nihil reperisti ad respondendum. Adiunxi ego, Ad questionem respondet Caluinus in suis institutionibus, quorsum ista segregatio Pauli, & manuum impositio? quorsum inquit Caluinus, nisi vt Ecclesiastica disciplina in designandis per hominem ministris, conseruaretur? Deinde subiungit, nulla igitur illustriore documento eiusmodi ordinationem approbare Deus potuit, quam dum Paulum gentibus Apostolum destinasse præfatus, eum tamen ab Ecclesia vult designari. Hactenus Caluinus. Hic ego addidi, cuius testimonium eo plus auctoritatis in vos habere debet, quod non de nostra domo prodijt, quin potius nobis est inimicus; sed de vestra, id est, ex semine, atque stirpe Lutheri ortus. Quæro igitur Antoni, qua ordinatione ordinatum esse putas Paulum per istam impositionem manuum, vt conseruaretur ecclesiastica disciplina? Respondebis cum Caluino, ordinatione presbyteri vel episcopi, at quomodo antea docuerat secundum ecclesiasticam disciplinam, quam conseruari vult Caluinus, si non erat presbyter, sed diaconus, vt vultis? Diaconus enim secundum disciplinam à sanctis Apostolis Ecclesia Catholica traditam, qua vsque in hodiernum diem vbique seruat, non potest predicare euangelium. Ordinatus igitur est ex presbytero Episcopus. Hic tu Paulum, inquis, nouus Iesuita ex apostolico gradu deturbas, vt eum in presbyterorum tuorum classem reijcias? Hoc dicit Antonius, quasi non potuisset esse Apostolus simul & presbyter, vt postea ex presbytero fieret Episcopus; quod est merum mendacium. Apostoli enim prius fuerunt facti à Christo sacerdotes, quam ordinarentur Episcopi ab spiritu sancto in die Pentecostes, sicut Dionysius Areopagita Pauli discipulus tradit, & alij patres antiqui, tum Græci, tum Latini idem affirmant, vt à me in explanationibus apologeticis Clementis Romani nuper editis copiose ostensum est. Sed premam abhuc testimonium Caluini, & tuum contra te. ille enim dicit ordinatum fuisse Paulum cum Barnaba, vt conseruaretur disciplina ecclesiastica in designandis ministris per homi-

nem; & tu confiteris vim & naturam ordinationis consistere in consecratione eius, qui eligitur ad Ecclesiasticum ministerium, adhibita manuum impositione, quandiu Ecclesiastica disciplina locum habet. sic enim ais: Paulus igitur, qui iam diu ante ordinationem in Antiochia Pisidia factam docuerat, & ministerium Ecclesiasticum obierat, ordinationem per manuum impositionem prius accepit, aut contra disciplinam Ecclesiasticam, & cum scandalo Ecclesiarum docuisse, & ministrasse sine ordinatione dabis: quod si ordinatus antea fuerat, quod ratio connexi dare cogit, consequens est, ut cum Antiochia Pisidia ordinatus est, maiore quam prius ordinatione fuerit ordinatus, minori enim, nec aequali non potuit: maior autem quam presbyteri ordinatio Ecclesiastica non est, quam Episcopi. Episcoporum enim, & Archiepiscoporum, et primatū vnus est ordo: ordinatus ergo est Episcopus. Quod autem obijcis, Niger ergo, & Lucius, & Manachem, (hi enim manus Paulo, & Barnabæ imposuerūt) erant Episcopi Paulo superiores, & ipse Paulus erat tantum presbyter ordinarius Ecclesiæ Antiochenæ. Non respondebo hic tuis conuictis furiosi & bacchantis. erant quidē superiores non dignitate & honore Apostolatus, sed gradu ordinis Ecclesiastici, qui quo erant inferiores Paulo secundum gratiam apostolatus, ad quem ab hominibus neq; per hominem Paulus vocatus erat, & inferiores secundum scientiam, in qua nihil Paulo ne ipsi quidem Apostoli quicquam contulerūt, ut idem Paulus in epistola ad Galatas testatur, eo magis manifestum siebat, sola gratia diuina perfici ordinationem per ministerium hominis. Sic sensit beatus Chrysostomus. describam Græcè verba eius. quia tu etiam ἑλληνίζεις, ut de me dicis. ὅρα πάλιν ὑπὸ πένωμ χειροτονεῖται, ὑπὸ λυκίῃ τῷ κυρηναίῳ καὶ μαναί, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῷ πνεύματι. ὅσα γὰρ τὰ πρόσωπα ἐλάτθονα, τοσούτω γυμνοτέρα ἢ τῷ θεῷ φαίνεται χάρις. Interpretemur Latine propter eos, qui Græcè nesciunt. Vide rursus à quibus ordinatur, à Lucio Cyrenæo, & Manæ, immò ab spiritu sancto. quāto enim personæ (scilicet ministræ ordinationis) sunt inferiores, tanto nudior apparet gratia Dei, id est, tanto magis apparet, sola & nuda gratia Dei perfici ordinationem, licet hominis ministerium adhibeatur. Adiungit deinde χειροτονεῖται λοιπὸν εἰς ἀποστολὴν, ὅτε μετ' ἐξουσίας κηρύττειν. Denique ordinatur ad Apostolatū, ut cum potestate predicaret. Quærit deinde Chrysostomus: quomodo igitur ait ipse, non ab hominibus, neque per hominem? Respondet dixisse non ab hominibus, ut declararet, non se ab homine electum, nec adductum fuisse: neque per hominem, ut declararet non se ab homine, sed ab spiritu sancto missum esse, sicut statim subiungit Lucas, & ipsi quidem missi ab spiritu sancto. Aliud itaque est electum fuisse ad Apostolatū, quod à solo Deo sine ullius hominis ministerio factum est:

Quomodo ratio connexi cogere datur fuisse Paulū Antiochiæ ordinatum episcopum, & non presbyterum.

Quare Paulus ab ignorantioribus ordinatus.

Quare Paulus electus non ab hominibus, neque per hominem, ab hominibus tamen ordinatus.

aliud ordinatum esse, ut mitteretur cum potestate ad predicandum, quod factum est per ministerium illorum, quos Lucas nominat, sicut sancti apostoli, qui à Deo fuerant à principio electi, & adducti, postea in die Pentecostes ad Apostolatam ordinati sunt, facti Episcopi per spiritum S. ut cum potestate, & virtute multa deinceps euangelizarent. Si ordinatus est Paulus ab illis, ut cum potestate predicaret, ut ait Chrysostr. igitur prius habebat quidem potestatem predicandi, sed non sicut per ordinationem illam accepit. Erat igitur presbyter tantum, qui potestatem predicandi accepit ab Episcopo secundum disciplinam Apostolica institutionis ecclesie tradita. Postea vero per ordinationem maiorem, accepit potestatem eis ἀποστολικήν, ut Dionysius Areopa. ait. i. tanquam hierarcha siue Episcopus, ut iam per se haberet auctoritatem predicandi, & ordinandi, ac ministrandi potestatem predicandi alijs; ut sic disciplina diuina, & Apostolica conseruaretur. Quis ignorat, qui Pauli epistolas legerit, quam multos pseudoapostolos amulos, & obrectatores electionis sue diuina ad Apostolatam Paulus, cum predicabat, haberet, quasi non esset à Deo & electus Apostolus, et ab eo per reuelationem doctus, sed potius ab Apostolis? quid fecissent, si eum ne-

Quomodo
Paulus per
ordinationem
factam
Antiochie
accepit po-
testatem pre-
dicandi.

Quare opus
fuit, ut Pau-
lus cum esset
alioqui nec
ab homini-
bus, neque
per hominē
electus apo-
stolus, ordi-
natus tamē
esset ab ho-
minibus, &
per homines.

Quomodo
testimonio
Chryf. Pau-
lus & Barna-
bas per ordi-
nationem
factam An-
tiochie facti
fuerunt ma-
iores docto-
res, non sci-
entia, sed
potestate, &
ordiat.

que ministerio hominis baptizatum, neque secundum diuinam & Apostolicam disciplinam Ecclesie Catholice traditam ordinatum esse cognouissent? Si enim, ut ait doctus Tertul. lib. 4. contra Marcionem, ascendit Paulus Hierosolymam secundum reuelationem, ut idem Apost. testatur, ut Euangelium quod predicabat, cum antecessoribus suis conferret, quia optauit illorum auctoritatem fidei, & predicationi sue: quanto magis debuit à hierarchis ordinari hierarcha, qui erat iam diu antea ierosolymitanus, id est, sacerdos? nisi enim hierarcha fuissent illi, qui manus imposuerunt, non potuissent fieri ministri tribuendi potestatem, quā ipsi non habebant. Rursus, ut intelligas ex testimonio Chrysostr. factos esse per ordinationem Paulum et Barnabam maiores doctores, quam antea erant, id est, doctores celsioris ordinis, scilicet Episcoporum, sic ait in hom. 28. in acta, repetens summatim superiora, ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸν ἀνὰ δευτὴρὰ ἐρχομένην, sed videamus, inquit, quæ superius dicta sunt, & cum venissent, inquit, Salaminam, quæ est Cypri metropolis, annunciauerunt verbū Dei metropoli. fuerant vno anno Antiochie; oportebat illinc discedere; & non semper ibi sedere: ἔδει μείζονων ἀποστόλων διδάσκαλων, id est, opus erat ipsis maioribus doctoribus dicere tu Antoni, si scis, quos maiores doctores dicit nunc Chrysostr. repetens superiora, ut ipse ait; quibus opus erat Paulo, & Barnabæ aut enim necesse est, ut maiores doctores dicat illos, à quibus opus fuit Paulum & Barnabæ ordinari Antiochie; aut si illos non dicit, alios dicit; quos cum non haberent, & eos, qui ecclesie præerant, circumducere non possent, opus fuit, ut ipsi fierent, scilicet per ordinationem, maiores doctores, id est, maioris ordinis sacerdotes: cuiusmodi est episcoporum ordo,

ordo, vt alios ipsi ordinare possent, vt paulo post fecerunt, sicut Lucas proximo cap. 14. narrat. Pergit deinde repetere ordine superiora post ordinationem, Vide, inquit, quomodo in Seleucia non morantur, scientes quod ex vicina ciuitate fructum multum percipere poterant; Salaminam dicit metropolim Cypri insule, ad quam ex Seleucia profecti nauigarunt; & Salamina Sergium proconsulem ad fidem conuerterunt.

CAPVT V.

SED hic rursus obijcis: Atqui illi prophetæ erant ordinarij pastores Ecclesiæ Antiochenæ, vt constat ex verbo λέγειν illi usurpato: Pontificij verò Episcopi, vt iã ante dictum est, eiusdem vrbs plures esse non possunt. Restat igitur, vt illi Episcopi, quos dicis fuisse in Ecclesia Antiochena, idem fuerint cū ijs, quos presbyteros appellamus. Dic Antoni amabo te, si quando duo, aut tres pastores vestri irent ad aliquam ciuitatem, & ibi vt religiosi sacerdotes ministrarent, & ieiunarent, liceret ex eo argumentari, esse illos ordinarios pastores illius ciuitatis? quis hoc dicat nisi amens? qui sacerdos est, minister publicus est, & debet pro suis, & pro populi peccatis, vbicunq; sit, quotidie, si potest, ministrare Domino ministerium sacrum, an ex eo effici dicendum est, esse istum pastorem eius loci, vbi hoc tanquam minister publicus facit? Quis non rideat cauillationes istas tuas? si ex verbo λέγειν argumentandum est, fuisse illos pastores ordinarios Ecclesiæ Antiochena, consequens est non licere vlli λέγειν extra eum locum, cuius pastor ordinarius est. Quod hoc absurdum est, & commentitium; rursus sequitur, insaniã esse, ex verbo illo λέγειν cõcludere, fuisse prophetas illos tres ordinarios pastores Antiochia, à quibus Paulus ordinatus est. An quia cum Petro erant Romæ Linus et Cletus Episcopi, vt antiqui scriptores testatur, ided dicemus fuisse Linum, & Cletum ordinarios episc. Rom. Ecclesiæ? minimè. Erant. n. adiutores Petri. Sic dicendū est, fuisse opus Paulo & Barnaba, vt in ea ciuitate tot Episcopi reperirentur, qui secundum reuelationem eis ministrantibus & ieiunantibus facta, Paulum, & Barnabam per impositionem manuum episcopos ex presbyteris ordinarent, vt inde discedentes possent ipsi alios presbyteros ordinare, sicut paulo post fecerunt, cum per agratis Lycaonia, Lystra, & Derbe, cum docuissent multos, vt Lucas narrat, reuertentes Lystram, Iconium, & Antiochiam, ordinauerunt per singulas ecclesias presbyteros per impositionem manuum, cum ieiunijs, & orationibus. vt enim hoc facere possent, ordinati fuerant Antiochia, quod nunquã antea fecisse leguntur, sed tunc primum post ordinationem suam Antiochia factam, à tribus episcopis secundum canonem Apostolorum, qui vsque in hodie-

Quam ridiculè & cauillatione ex verbo λέγειν vult Antoni effici, vt illi, quos Lucas dicit ordinari, pastores Antiocheni essent.

Vbi primū Paulus & Barnabas, postquã ordinati sunt Antiochia, ipsi etiam ordinauerunt alios.